

1. Działania na rzecz ochrony powietrza

- Systematyczna wymiana starych, niskosprawnych kotłów, w których spalane jest paliwo stałe (węgiel) na nowoczesne kotły wysokiej sprawności (retortowe lub gazowe, elektryczne, pompy ciepła) lub włączanie budynków do istniejących sieci ciepłowniczych oraz termomodernizacja budynków, w których dokonano wymiany źródła ciepła w celu zwiększenia ich efektywności energetycznej na terenach poza obszarami przekroczeń (szacowana redukcja emisji CO₂ za rok 2018 wyniosła 2157,19 Mg/rok)
- Modernizacja i remonty dróg na terenie miast województwa dolnośląskiego, w tym szczególnie likwidacja nawierzchni nieutwardzonych, gruntowych (szacunkowa wartość ograniczenia emisji pyłu PM₁₀/PM_{2,5} liczona w Mg/rok wyniosła odpowiednio 179,65/27,77)
- Czyszczenie ulic na mokro w okresie wiosna-jesień Szacunkowa redukcja emisji pyłu PM₁₀/PM_{2,5} [Mg/rok] odpowiednio 367,41/56,80
- Rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej, w tym w pierwszym rzędzie:
  - Budowa odcinków dróg rowerowych pozwalających na połączenie w jeden ciąg dróg już istniejących, szczególnie w centrum miasta;
  - Budowa parkingów rowerowych, szczególnie zlokalizowanych w pobliżu kluczowych celów podróży (szkoły, urzędy administracji lokalnej i państwowej, obiekty kultury)
  - Prawidłowa organizacja ruchu na styku ruchu rowerowego - ruchu samochodowego, pozwalająca na bezpieczne korzystanie z roweru.Wartość za 2018- 5,3 KM.
- Zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni miasta, szczególnie poprzez:
  - wprowadzanie nowych obszarów zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych; 40 szt
- Akcje edukacyjne mające na celu uświadamianie społeczeństwa w zakresie: szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych, korzyści płynących z podłączenia do scentralizowanych źródeł ciepła, termomodernizacji, promocja nowoczesnych niskoemisyjnych źródeł ciepła inne, sposobów i korzyści płynących z oszczędzania energii. Akcje edukacyjne powinny być prowadzone również przy okazji uchwalania programów sporządzanych przez gminę: Programu ochrony środowiska, projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, lokalnych programów rewitalizacji, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i innych o podobnym charakterze. Na portalu gminnym umieszczone są artykuły mające na celu zwiększenie świadomości społecznej w zakresie konieczności ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Informacje odnośnie możliwości uzyskania wsparcia finansowego na wymianę nieefektywnych systemów grzewczych przekazywane były softysom, radnym oraz mieszkańcom przez wyznaczonego pracownika

2. Działania na rzecz ochrony gleby

Główne źródła zanieczyszczeń gleby wywołanych działalnością człowieka:

- przemysłowe – przemysł wydobywczy, energetyczny, hutniczy, metalurgiczny, chemiczny, budownictwo;
- rolnicze – zbyt intensywne nawożenie, nadmierne stosowanie pestycydów;
- komunalne – ścieki i odpady stałe;
- komunikacyjne – substancje toksyczne i metale ciężkie zawarte w spalinach, sól, którą posypuje się zlodzone nawierzchnie dróg.

W gminie Bystrzyca Kłodzka głównymi źródłami zanieczyszczenia gleby jest sektor komunalny i rolniczy, w mniejszym stopniu komunikacyjny.

Sposoby przeciwdziałania niszczeniu gleb:

Do głównych działań podejmowanych przez Gminę Bystrzyca Kłodzka w celu ochrony gleb należą:

- Prawidłowa gospodarka rolna z zastosowaniem głównie nawozów naturalnych, racjonalne stosowanie nawozów sztucznych oraz środków ochrony roślin.
- Zapobieganie erozji – działania melioracyjne, zadrzewienia śródpolne, zalesianie nieużytków.
- Zapobieganie zanieczyszczaniu gleby ze źródeł komunalnych – ograniczenie ilości odpadów i właściwa gospodarka (segregacja odpadów, kompostowanie, zbiórka odpadów niebezpiecznych) oraz oczyszczanie ścieków.

Dzięki sprawnie prowadzonej działalności miejskich spółek komunalnych (Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. oraz Zakład Usług Komunalnych) na działania z zakresu gospodarki odpadami oraz oczyszczanie ścieków, Gmina otrzymała dotacje, dzięki którym te aspekty środowiskowe zostały zabezpieczone na poziomie bardzo dobrym (wykaz inwestycji w załączeniu do wniosku). Ponadto co roku Gmina Bystrzyca Kłodzka przeznaczają środki dla swoich mieszkańców na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.

Odbiorem odpadów z gospodarstw domowych zajmuje się gminna spółka komunalna ZUK sp. z o.o. W latach 2014-2018 w zakresie gospodarki odpadami zostało zrehabilitowane wysypisko śmieci, oraz rozbudowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów. System Opłat za odbiór odpadów w Gminie Bystrzyca Kłodzka jest kształtowany tak, aby premiował segregację odpadów nie tylko na frakcje poddawane recyklingowi, ale również wydzielanie frakcji biodegradowalnej. Posiadacze przydomowych kompostowników mają dodatkową ulgę w opłacie za wywóz odpadów.

W ramach przeciwdziałania erozji gleby co roku wykonywane są zadrzewienia śródpolne, a także edukacja rolników w zakresie nawożenia gleby w czasie spotkań sołeckich.

3. Działania na rzecz ochrony wody

- oczyszczanie ścieków i unieszkodliwianie osadów ściekowych- w Bystrzycy Kłodzkiej istnieje komunalna oczyszczalnia ścieków w technologii mechaniczno- biologicznej z podwyższonym usuwaniem biogenów. Jest to zespół obiektów o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.